

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Instrukcja sporządzania Studium Wykonalności - Biznes Planu Projektu ubiegającego się o dofinansowanie ze środków NFOŚiGW w ramach programu priorytetowego Instrument wsparcia dla gospodarki niskoemisyjnej.

I. Informacje ogólne

1. Studium Wykonalności - Biznes Plan stanowi rozszerzenie i uzupełnienie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie Projektu, które wypełniane są w Generatorze wniosków o dofinansowanie (zwanym dalej „GWD”).
2. Studium Wykonalności - Biznes Plan powinien zawierać szczegółowe omówienie całokształtu działań związanych z podjęciem i realizacją Projektu, z którym związana jest propozycja objęcia udziałów/akcji przez NFOŚiGW.
3. Studium Wykonalności – Biznes Plan składa się z trzech części:
 - a) Studium Wykonalności – Biznes Plan: część opisowa (zwana dalej „SW”);
 - b) Studium Wykonalności – Biznes Plan: część obliczeniowa (zwana dalej „Model Finansowy”);
 - c) Studium Wykonalności – Biznes Plan: załączniki.
4. W GWD wszystkie części Studium Wykonalności – Biznes Planu, o których mowa w pkt. 3 powyżej stanowią osobne załączniki.
5. Część opisowa Studium Wykonalności – Biznes Planu, o której mowa w pkt. 3 lit. a) powyżej, przesyłana jest NFOŚiGW w wersji elektronicznej przy użyciu GWD w formie dokumentu tekstowego (przykładowe formaty: xxx.pdf, xxx.doc, xxx.docx, itp.). Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarte są w dalszej części niniejszej instrukcji (patrz cz. II).
6. Część obliczeniowa Studium Wykonalności – Biznes Planu, o której mowa w pkt. 3 lit. b) powyżej, przesyłana jest do NFOŚiGW w wersji elektronicznej przy użyciu GWD w formie aktywnego Modelu Finansowego (arkusz kalkulacyjny, przykładowe formaty: xxx.xls, xxx.xlsx, itp.). Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarte są w dalszej części niniejszej instrukcji (patrz cz. III).

II. Studium Wykonalności – Biznes Plan: część opisowa

1. Część opisowa Studium Wykonalności – Biznes Planu sporządzana jest w postaci odrębnego dokumentu.
2. Zakres części opisowej:

1. Informacje o Wnioskodawcy.
1.1. Forma prawna i obecna struktura własnościowa.
1.2. Misja i cele działalności.
1.3. Opis grupy kapitałowej, do której należy Wnioskodawca.
1.4. Przedmiot działalności.
1.5. Historia.
1.6. Doświadczenie Wnioskodawcy w realizacji innych projektów.

1.7. Plany na przyszłość.
2. Opis Projektu i produktu.
2.1. Opis oferowanych produktów. 2.2. Unikalne cechy i przewagi konkurencyjne. 2.3. Cykl życia produktu, w tym rozwój, wdrożenie, skalowalność. 2.4. Możliwości rozwoju i innowacji. 2.5. Cel, opis i zakres rzeczowy Projektu. 2.6. Analiza techniczna i technologiczna.
3. Analiza rynku.
3.1. Założenia makroekonomiczne i specyficzne dla Projektu. 3.2. Segmentacja klientów i ich potrzeby. 3.3. Wielkość i perspektywy wzrostu rynku. 3.4. Kluczowi konkurenci. 3.5. Przewaga konkurencyjna Wnioskodawcy na tle konkurencji.
4. Strategia marketingowa i sprzedaży.
4.1. Polityka cenowa. 4.2. Dystrybucja. 4.3. Promocja.
5. Plan wdrożenia Projektu.
5.1. Struktura organizacyjna Wnioskodawcy. 5.2. Proces produkcji. 5.3. Zasoby (nieruchomości, maszyny i urządzenia, pracownicy, technologie , dostawcy. 5.4. Harmonogram realizacji Projektu/kluczowych działań. 5.5. Niezbędne działania korporacyjne i administracyjne. 5.6. Przygotowanie do realizacji Projektu (stan wynikający z uzyskanych decyzji/pozwoleń). 5.7. Harmonogram rzeczowo-finansowy Projektu. 5.8. Kontrola realizacji Projektu.
6. Finansowanie Projektu.
6.1. Planowane koszty całkowite Projektu.
6.1.1. Koszty kwalifikowane. 6.1.2. Koszty niekwalifikowane, w tym podatek VAT. 6.1.3. Podatek VAT. 6.1.4. Pozostałe obciążenia podatkowe.
6.2. Planowane źródła finansowania Projektu ¹ .
6.2.1. Środki własne, w tym:

¹ Zgodnie z zakładką „Źródła finansowania przedsięwzięcia” z Wniosku o dofinansowanie wypełnianego w GWD.

a) środki własne w dyspozycji Wnioskodawcy; b) środki własne z planowanych podwyższeń kapitału przez dotychczasowych/ pozostałych (z wył. NFOŚiGW) wspólników/akcjonariuszy.
6.2.2. Środki NFOŚiGW – warunki objęcia udziałów/akcji w podwyższonym kapitale zakładowym proponowane przez Wnioskodawcę, w tym m.in.:
a) liczba i cena (nominalna/nabycia) proponowanych do objęcia przez NFOŚiGW udziałów/akcji, data(y) ich objęcia (transze); b) okres zaangażowania kapitałowego.
6.2.3. Zewnętrzne źródła finansowania obcego – warunki finansowe, w tym typ, okres wypłat i spłat, karencja, oprocentowanie, forma zabezpieczenia spłaty, promesy itp.
7. Analiza finansowa².
7.1. Analiza bieżącej sytuacji finansowej Wnioskodawcy na podstawie zatwierdzonych sprawozdań finansowych za 3 ostatnie lata obrachunkowe przed złożeniem wniosku, z informacją dodatkową i notami, natomiast w przypadku podmiotów z krótszą historią - za okres od założenia podmiotu. W przypadku sprawozdań finansowych, które podlegają obowiązkowemu badaniu - analiza na podstawie danych zaudytowanych. 7.2. Założenia i metodyka analizy finansowej. 7.3. Analiza popytu/podaży. 7.4. Analiza zapotrzebowania na kapitał obrotowy Wnioskodawcy. 7.5. Prognoza rachunku zysków i strat. 7.6. Prognoza bilansu. 7.7. Prognoza rachunku przepływów pieniężnych. 7.8. Analiza wskaźników efektywności finansowej Projektu (zgodnie ze specyfiką branży np. próg rentowności, dług netto/EBITDA, DSCR, dźwignia finansowa, pre-tax/post-tax IRR Projektu/kapitału własnego, NPV). 7.9. Ocena wykonalności i trwałości finansowej³. 7.10. Ocena wyników analizy finansowej i analizy wskaźnikowej (wskaźniki wybrane zgodnie ze specyfiką branży, rodzajem prowadzonej sprawozdawczości finansowej wskaźniki obrazujące bieżącą i prognozowaną sytuację finansową Wnioskodawcy).
8. Ocena ryzyka.
8.1. Główne zagrożenia, w tym rynkowe, organizacyjno–prawne, finansowe, technologiczne, płynnościowe, regulacyjne itp. 8.2. Macierz ryzyka. 8.3. Zarządzanie ryzykiem. Planowane metody monitorowania i mitygacji ryzyk.

² Dane do analizy powinny być spójne z zakładką „Dane finansowe Wnioskodawcy i projektu” z Wniosku o dofinansowanie wypełnianego w GWD.

³ Wykonalność i trwałość finansową należy rozpatrywać w odniesieniu do Wnioskodawcy z uwzględnieniem realizowanego projektu.

9. Załączniki.

- 9.1. Test prywatnego inwestora.
- 9.2. Dodatkowe analizy rynku.
- 9.3. Analizy zewnętrzne np. weryfikacje założeń Modelu Finansowego.
- 9.4. Umowy, promesy, certyfikaty, pozwolenia itp.
- 9.5. Inne przydatne dla oceny wniosku o dofinansowanie – wg decyzji Wnioskodawcy.

3. Wnioskodawca może załączyć do Studium Wykonalności - Biznes planu inne, dodatkowe informacje/dokumenty niezbędne w procesie oceny wniosku o dofinansowanie.

III. Studium Wykonalności – Biznes Plan: część obliczeniowa (Model Finansowy)

1. Model Finansowy powinien być przygotowany w sposób odpowiadający zakładanemu przez Wnioskodawcę wejściu kapitałowemu NFOŚiGW i jednocześnie tak szczegółowy, aby umożliwić NFOŚiGW rozpoznanie kluczowych zmiennych wpływających na jego racjonalność oraz możliwość identyfikacji ryzyk.
2. Model Finansowy będzie podlegał weryfikacji w trakcie oceny wniosku o dofinansowanie.
3. Część obliczeniowa powinna zostać sporządzana w formie aktywnego Modelu Finansowego, w arkuszu kalkulacyjnym (przykładowe formaty plików: xxx.xls, xxx.xlsx, itp.), posiadającym odrębnie ujęte założenia, obliczenia i wyniki.
4. Poszczególne arkusze (zakładki) skoroszytu stanowiącego Model Finansowy powinny być powiązane ze sobą aktywnymi formułami, tak aby można było prześledzić poprawność przeprowadzonych obliczeń.
5. Budowa i funkcjonalność Modelu Finansowego powinna zapewnić spójność i ciągłość prognoz finansowych.
6. Skoroszyt jak i jego elementy nie powinien być chronione, ani posiadać ukrytych arkuszy.
7. Model Finansowy musi zawierać przepływy FCFF/FCFE, a także wyliczenie wskaźników (np. NPV, IRR, PI, PB, DPP, MIRR, B/C) oraz analizę wrażliwości i scenariuszową.

IV. Dodatkowe objaśnienia do sporządzenia Studium Wykonalności – Biznes Planu

1. Przedstawiony w Studium Wykonalności – Biznes Planie zakres części opisowej może być rozszerzany przez Wnioskodawcę odpowiednio do charakteru i/lub struktury techniczno-technologicznej i/lub struktury prawno-finansowej Projektu.
2. Analiza popytu/podaży powinna zostać sporządzona w oparciu o ocenę rynku Wnioskodawcy, popartą analizami podmiotów zewnętrznych.
3. Założenia do analizy finansowej:
 - a) poszczególne elementy analizy finansowej powinny posiadać realne i uzasadnione założenia, z przywołaniem źródeł danych i/lub opisem metodologii ich sporządzenia;
 - b) analiza finansowa może być sporządzona w cenach zmiennych (uwzględniających zmianę czynników makroekonomicznych) lub w cenach stałych;

- c) okres prognoz finansowych powinien być przygotowany w układzie kwartalnym do 31.12. 2030 r., a następnie w układzie rocznym i obejmować okres o 1 rok dłuższy niż koniec okresu zaangażowania kapitałowego NFOŚiGW;
- d) zaleca się stosowanie stopy dyskontowej równej WACC wraz z uzasadnieniem i podaniem metodyki jej obliczenia;
- e) zagadnienia podatkowe powinny zostać ujęte w oparciu o obowiązujące przepisy prawa;
- f) rachunek przepływów pieniężnych powinien zostać sporządzony za okres 3 lat wstecz oraz na okres prognoz finansowych bez względu na sposób prowadzenia księgowości Wnioskodawcy i obowiązek jego sporządzenia wynikający z przepisów obowiązującego prawa;
- g) założenia makroekonomiczne powinny zostać ujęte i przedstawione w zakresie adekwatnym dla charakteru Projektu oraz jego źródeł i sposobu finansowania, z podaniem źródeł pochodzenia danych. Zaleca się stosowanie wskaźników makroekonomicznych publikowanych w dokumencie pn. „*Warianty rozwoju gospodarczego Polski*”. W przypadku wykorzystania innych wartości wskaźników makroekonomicznych należy przedstawić uzasadnienie oraz źródło tych danych ze wskazaniem aktywnego linku.

4. Źródła finansowania Projektu i ich wykorzystanie.

Wnioskodawca powinien przedstawić planowane źródła finansowania Projektu w podziale na środki własne, środki pochodzące z objęcia udziałów/akcji przez NFOŚiGW, środki własne, które pochodzić będą z emisji udziałów/akcji objętych przez innych wspólników/ akcjonariuszy niż NFOŚiGW, oraz zewnętrzne źródła finansowania obcego, przy czym każde z ww. źródeł powinno być szczegółowo opisane wraz z podaniem warunków na jakich finansowanie zostało/zostanie pozyskane (okres finansowania, karencja, oprocentowanie, zabezpieczenia, promesy, uchwały, itp.).

W przypadku środków własnych należy wskazać źródło ich pochodzenia (przykładowo: bieżąca działalność gospodarcza, lokaty terminowe, rachunki bankowe/inwestycyjne, nowa emisja udziałów/akcji, itp.).

W przypadku planowanego dokapitalizowania należy wskazać kwotę, termin, podmiot obejmujący udziały/akcje oraz udokumentować, że wskazany podmiot (inwestor) dysponuje środkami na dokonanie dokapitalizowania oraz przedstawić odpowiednie uchwały właściwych organów wnioskodawcy/inwestora (jeżeli dotyczy). Wskazanym źródłom finansowania powinno odpowiadać ich wykorzystanie, które również należy przedstawić.

5. Warunki finansowania z podwyższenia kapitału zakładowego Wnioskodawcy ze środków NFOŚiGW.

Wnioskodawca powinien przedstawić propozycję objęcia nowych udziałów/akcji przez NFOŚiGW, w tym planowane transze (jeśli dotyczy) i datę objęcia, wartość dofinansowania, liczbę proponowanych do objęcia udziałów/akcji, wartość nominalną 1 udziału/akcji, proponowaną cenę nabycia 1 udziału/akcji.

Dodatkowo Wnioskodawca powinien przedstawić uzupełniające warunki, które będą częścią wstępnej oferty nabycia udziałów/akcji, w tym:

- a) okres zaangażowania kapitałowego;
- b) zmiany w ładzie korporacyjnym;

- c) klauzule inwestycyjne;
 - d) oświadczenia i zapewnienia;
 - e) warunki zawieszające;
 - f) proponowane warunki wyjścia NFOŚiGW z inwestycji kapitałowej.
6. Wnioskodawca powinien przedstawić, jeśli dotyczy, propozycję warunków dofinansowania w postaci zewnętrznych źródeł finansowania obcego (np. promesa lub umowa pożyczki/kredytu bankowego), z których, dla każdego z takich źródeł, wynikać będą co najmniej takie informacje jak oprocentowanie (rynkowe/preferencyjne, stopa referencyjna, marża, dodatkowe opłaty z uruchomienie finansowania), okres wypłat i spłat, karencja oraz zabezpieczenia zwrotu/spłaty, przy czym w przypadku pożyczek (tzw. podporządkowanych, właścicielskich od wspólnika/akcjonariusza, inwestora, czy od podmiotu powiązanego) należy przedstawić także sytuację finansową podmiotu udzielającego pożyczki potwierdzającą możliwość dysponowania odpowiednimi środkami finansowymi (nie dotyczy instytucji finansowych jak np.: bank lub WFOŚiGW).
7. Test prywatnego inwestora
- W celu sprawdzenia czy proponowane NFOŚiGW zaangażowanie kapitałowe odbywać się będzie na zasadach rynkowych Wnioskodawca powinien przeprowadzić test prywatnego inwestora (część obliczeniową oraz opisową), z którego powinno wynikać, czy w podobnej sytuacji racjonalny prywatny inwestor podjąłby taką samą decyzję inwestycyjną na warunkach rynkowych.
- Bazą dla testu prywatnego inwestora powinny być prognozy przepływów pieniężnych przygotowane w oparciu o racjonalne założenia opisane w Studium Wykonalności – Biznes Planie.
- Test prywatnego inwestora powinien być sporządzony zgodnie ze standardami przyjętymi dla tego typu opracowań z uwzględnieniem specyfiki uregulowań prawnych wraz z rekomendacją dla inwestora.
- Test prywatnego inwestora będzie podlegać ocenie i może, w szczególności założenia stanowiące jego podstawę, podlegać zmianom wynikającym z prowadzonych analiz wniosku o dofinansowanie.
- Uwaga.** Wnioski o dofinansowanie z negatywnym wynikiem testu prywatnego inwestora będą odrzucane bez ich oceny.
8. Pozostałe zalecenia.
- Przy sporządzaniu prognoz finansowych Wnioskodawca powinien uwzględnić wpływ realizowanego Projektu na prognozowaną sytuację finansową (przychody i koszty Projektu, sposób i źródła finansowania, koszty eksploatacji, koszty obsługi zadłużenia zaciągniętego na realizację Projektu, środki pozostałe do dyspozycji Wnioskodawcy (np. na dywidendy lub wykup udziałów/akcji od NFOŚiGW), itp.).
- W związku z powyższym, oczekuje się, że:
- a) przygotowywane przez Wnioskodawcę prognozy finansowe będą opracowane w sposób racjonalny, szczegółowy i uzasadniony, na podstawie realnych, opisanych we Wniosku o dofinansowanie/Studium Wykonalności - Biznes Planie założeń;
 - b) prognozy finansowe będą uwzględniać planowane daty i kwoty wynikające z planowanych podwyższeń kapitału Wnioskodawcy;

- c) prognozy finansowe będą uwzględniać warunki finansowania obcego wynikające z umów tego finansowania, promes lub innych dokumentów/informacji uprawdopodobniających pozyskanie takiego finansowania.

9. Wykonalność i trwałość finansowa.

Wnioskodawca powinien dokonać analizy i podsumowania wykonalności finansowej Projektu, przy czym wykonalność finansowa oznacza, że Wnioskodawca będzie dysponował środkami pieniężnymi wystarczającymi do realizacji/wdrożenia Projektu, natomiast trwałość finansowa oznacza, że Wnioskodawca będzie dysponował środkami pieniężnymi do późniejszego zarządzania aktywami i ich eksploatacji.

Analiza wykonalności i trwałości finansowej Projektu powinna być przeprowadzona w oparciu o rachunek przepływów pieniężnych, z którego powinno wynikać, że na koniec każdego roku prognozy saldo środków pieniężnych Wnioskodawcy jest dodatnie.

10. Analiza ryzyka.

Analiza ryzyka powinna być wykonana z uwzględnieniem poniższych obszarów ryzyka:

- a) ryzyko finansowe, w tym ryzyko wykonalności i trwałości finansowej, utraty płynności finansowej, itp.,
- b) ryzyko prawne, w tym ryzyko związane z ochroną własności intelektualnej;
- c) ryzyko związane z realizacją planowanego Projektu;
- d) ryzyko operacyjne, w tym: posiadanie praw do kluczowych patentów lub technologii, posiadanie niezbędnej dokumentacji technicznej i decyzji administracyjnych, prawidłowość i stabilność struktury instytucjonalnej, upowszechnienia się nowego produktu/towaru na rynku, itp.;
- e) ryzyko środowiskowe;
- f) inne ryzyka zdefiniowane przez Wnioskodawcę.

Analiza ryzyka powinna posiadać charakter jakościowy i wskazywać okoliczności, które mogą spowodować wystąpienie określonej, niekorzystnej sytuacji. Należy przedstawić macierz ryzyka z uzasadnieniem zastosowanej metodologii i wskazaniem jej źródła. Macierz powinna oceniać prawdopodobieństwo faktycznego wystąpienia danego ryzyka poprzez przypisanie do niego jednej z trzech kategorii prawdopodobieństwa (niskiego, średniego i wysokiego) oraz skalę następstw (niskie, średnie i wysokie) wraz ze wskazaniem działań, które podejmie Wnioskodawca w celu przeciwdziałania i minimalizacji ewentualnych skutków wystąpienia danego ryzyka.

11. Analiza alternatywnych rozwiązań (analiza opcji) (jeżeli dotyczy).

Sporządzenie analizy opcji uzależnione jest od charakteru realizowanego Projektu. W ramach analizy opcji należy uzasadnić wybór najbardziej opłacalnego rozwiązania technicznego i zakresu inwestycji. Spośród alternatywnych rozwiązań technicznych (np. pod kątem wybranej technologii) umożliwiających osiągnięcie celów założonych przy formułowaniu zakresu niezbędnych inwestycji należy w drodze analizy opcji, z wykorzystaniem metod ekonomicznych (m.in. ilościowych, jakościowych lub analizy efektywności kosztowej) wskazać rozwiązania najefektywniejsze pod kątem ekonomiczno-finansowym i, dodatkowo, jeśli Wnioskodawca uzna to za celowe, pod kątem ekologicznym.

Wnioskodawca może przedstawić analizę efektywności kosztowej analizowanych opcji, przy wykorzystaniu analizy efektywności kosztowej opartej na metodyce DGC⁴.

⁴ *Dynamic Generation Cost (DGC)* – Metodyka analizy efektywności kosztowej w oparciu o wskaźnik dynamicznego kosztu jednostkowego.